

Færøerne nu og i fremtiden: Færøernes fremtid sikres i et moderniseret rigsfællesskab

Færøernes rolle i verden

Vi står på tærsklen til noget nyt. Forholdet mellem Danmark og Færøerne trænger til at blive løftet op på et niveau, hvor rammerne afspejler tidsånden og realiteterne i samarbejdet mellem Færøerne og Dan-

mark, og forholdet til andre nationer. Sambandsflokkurin har altid tilpasset sig nutiden og den virkelighed, vi lever i. Rigsfællesskabet skal moderniseres, hvis det skal overleve.

Færøerne befinder sig i en brydningstid. Verdensordenen er i opbrud, teknologiske fremskridt, klimaforandringer og nye sikkerhedspolitiske realiteter i Nordatlanten præger øernes muligheder og udfordringer. Samtidig står vi midt i en national samtale om, hvordan rigsfællesskabet kan og bør udvikle sig i de kommende årtier.

Sambandsflokkurin er ikke i tvivl. Rigsfællesskabet skal bevares og udvikles, og med konstruktiv politik vil partiet sikre en løsning, som både er aktuel og langtidsholdbar.

Vi ønsker hverken at bevare status quo af ren konservatisme eller at dyrke selvstændighed som et mål i sig selv. Vores mål er derimod at skabe et rigsfællesskab, der er dynamisk, forpligtende og bæredygtigt, og som er til gavn for Færøerne og Danmark.

Efter rigsmødet mellem regeringstoppen i Grønland, Færøerne og Danmark, som blev holdt i Tórshavn 17. juni 2025, sagde lagmand Aksel V. Johannesen, at Færøerne skal være en selvstændig nation i samarbejde med Danmark, og at det kan komme på tale med en folkeafstemning for at komme ud af grundloven, hvis det skulle være nødvendigt (Dagur og Vika, 2025).

Fem ud af seks partier i det færøske Lagting står bag lagmandens ønsker om gå så langt som at trække Færøerne ud af grundloven (Klubb 33, 2025).

Sambandsflokkurin vil strække sig langt, men grænsen går ved at trække Færøerne ud af grundloven. Vores opfattelse er, at lagmanden argumenterer for at løsrive sig fra Danmark.

Det kan Sambandsflokkurin aldrig acceptere, og derfor trak Sambandsflokkurin sig fra forhandlingerne med de andre færøske partier inden rigsmødet i Tórshavn i år.

ANNA FALKENBERG

Medlem af Folketinget,
Sambandspartiet,
anna.falkenberg@ft.dk

BÁRÐUR Á STEIG NIELSEN

Medlem af Lagtinget og
tidligere lagmand på Færøerne,
Sambandspartiet,
bardurn@logting.fo

Forholdet mellem Færøerne og Danmark er kommet til et punkt, hvor hjemmestyreløven fra 1948 trænger til et eftersyn. Især når det gælder Færøernes beføjelser på udenrigsområdet

Sambandsflokkurin anerkender behovet for forandringer. Forholdet mellem Færøerne og Danmark er kommet til et punkt, hvor hjemmestyreløven fra 1948 trænger til et eftersyn. Især når det gælder Færøernes beføjelser på udenrigsområdet.

Fuldmagtsordningen, eller som den også bliver kaldt, den udenrigspolitiske fuldmagtslov, trådte i kraft 29. juli i 2005. Loven sikrer, at landsstyret på vegne af riget kan forhandle og indgå folkeretlige aftaler med fremmede stater og mellemfolkelige organisationer. Aftalerne, som der forhandles om, skal ligge indenfor sagsområder, som er overtaget af de færøske myndigheder. Loven giver desuden mulighed for, at Færøerne kan søge medlemskab af internationale organisationer (Fuldmagtsloven, 2005).

Samtidig med at fuldmagtsloven blev indført, indgik den danske og færøske regering en aftale om overtagelsesloven som er et supplement til hjemmestyreløven.

Overtagelsesloven udvider muligheden yderligere for Færøerne at overtage sagsområder. De seneste 20 år har tempoet med overtagelser af sagsområder været højt og til gavn for det færøske samfund. Der er ikke mange sagsområder tilbage at overtage. Stort set er det dele af retsplejen, dele af udlændingeområdet, retssystemet og politiet, der er tilbage – udover de områder, som hjemmestyreløven ikke tillader, at Færøerne overtager (Statsministeriet, uden år, b).

En af de helt store udfordringer imellem Danmark og Færøerne er på det udenrigspolitiske område. Sambandsflokkurin har i mange år påpeget, at fuldmagtsloven begrænser Færøernes råderum og derfor burde blive afskaffet.

Heldigvis viser det sig, at Færøerne kan blive medlem i Verdenshandelsorganisationen WTO i eget navn, og dermed er et sådant medlemskab i foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status. Det er konklusionen hos § 6-nævnet (Statsministeriet, uden år, a og c).

Årsagen til, at paragraf 6-nævnet blev nedsat var, at der i et årti har været uenighed om, hvorvidt Færøerne kan blive medlem i eget navn af WTO. Den danske regering har ment, at et medlemskab i eget navn ikke er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status. Det færøske landsstyre har haft den modsatte holdning.

Derfor blev den danske regering og det færøske landsstyre på rigsmødet i 2024 enige om at aktivere paragraf 6-nævnet i hjemmestyreløven for at afgøre,

om Færøerne i eget navn kan blive medlem af verdenshandelsorganisationen, WTO. Det er første gang, at nævnet er taget i brug (Lagmandskontoret, 2024).

Nyt Samband – en ny vision

Sambandsflokkurin har som det eneste parti på Færøerne en klar plan for, hvordan forholdet mellem Færøerne og Danmark kan moderniseres. I et politisk udspil fra 2024, som har fået titlen ”Nýtt Samband” beskriver vi, hvordan rammerne skal være:

Færøerne skal være et selvstyrende land i riget, og følgende anliggender bør fortsat være fælles anliggender:

- Grundlov
- Valuta
- Kongehus
- Retssystem
- Politi, anklagemyndighed og kriminalforsorg
- Udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik (delvist)

Dertil bør der laves en ny selvstyrelov som erstatning for hjemmestyreløven, samt at den udenrigspolitiske fuldmagtslov skal træde ud af kraft. Selvstyreloven skal bekræfte, at hvis færingerne ønsker at løsrive sig fra fællesskabet, så er det færingerne selv, der skal bestemme det (Sambandsflokkurin, 2024).

 Vi lægger op til, at Færøernes Lagting skal have fuld bestemmelsesret i forsvarspolitiske, og udenrigspolitiske spørgsmål, der gennemføres på eller har direkte indflydelse på Færøerne

Udenrigspolitikken skal hvile på to søjler. Den ene søjle er den del, hvor der er sager, der har direkte indflydelse på færøske forhold. Den anden søjle er en fælles udenrigspolitik for hele riget.

Med disse ændringer udvides Færøernes råderum, og udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken lægges i faste rammer, til gavn for alle i rigsfællesskabet.

Når man taler om Færøernes fremtid, kan man forestille sig flere udviklingsbaner:

1. *Status quo*. Rigsfællesskabet fortsætter uden en samlet strategi. Risikoen er politisk stagnation og frustration.
2. *Selvstændighed*. Færøerne træder helt ud. Det vil kræve massiv omstilling økonomisk, juridisk og sikkerhedspolitisk. Erfaringer viser, at det ikke er

let at opnå selvstændighed, og det har Færøerne prøvet før, og det mislykkes (Larsen og Jacobsen, 2025: 30).

3. *Ny Samband*. Rigsfællesskabet moderniseres gennem fleksibilitet, respekt og partnerskab. Vi ser dette som den mest realistiske og fremtidssikre vej.

Fremtiden er sammen med Danmark

Færøerne står foran vigtige valg. Vi lever i en tid, hvor identitet, sikkerhed, klima og globalisering er tæt forbundne. I denne situation har rigsfællesskabet en særlig relevans – ikke som en nostalgisk rest, men som en ramme, vi aktivt kan forme.

Den sikkerhedspolitiske situation er ændret dramatisk. Rivalisering i Arktis og stormagternes voksende interesse i Nordatlanten har gjort regionen til et strategisk centrum, og betydningen vil ikke blive mindre i fremtiden, hvor vi vil se øget militarisering (Kristensen og Mortensgaard, 2023: 30).

Vores strategiske position i Nordatlanten er ikke til salg for højstbydende. Vi er en fast bestanddel af den vestlige verden og NATO.

Sambandspartiet mener, at Færøerne bør tage større ansvar i dette samarbejde. Vi vil, at færøske myndigheder bliver tættere involveret i beslutninger om overvågning, beredskab og forsvar – både af hensyn til demokratisk legitimitet og til befolkningens tryghed.

Her adskiller Sambandspartiets vision sig fra en rent nationalistisk dagsorden: Vi ønsker ikke isolation, men forankring i Norden, Europa og verden.

Sambandspartiet ønsker ikke at bevare fortiden, men at skabe fremtiden. *Nýtt Samband* er vores bud på, hvordan dette kan ske. Det handler om et rigsfællesskab, som er åbent for forandring, men er fast forankret i fællesskab, respekt og gensidigt ansvar.

Vi tror på, at dette er den bedste vej – både for Færøerne og Danmark.

Referencer

Frihedsbrevet (2025), "Klub 33", https://frihedsbrevet.fo/podcasts/klubb-33/ Kristensen, Kristian S. og Lin A. Mortensgaard (2023), <i>Den udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvikling i Arktis og Nordatlanten mellem konflikt og samarbejde frem mod 2035</i>, København: Djøf Forlag Kringvarp Føroya (2025), "Dagur og Vika", Dagur og vika Kringvarp Føroya Lagmandskonferet (2024), www.lms.fo/fo/kunning/tidindi/wto-limaskapur-skal-roynast-i-serligum-gerdar-raetti-millum-foeroyar-og-danmark	Sambandsflokkurin (2024), www.samband.fo/Default.aspx?ID=17982 Statsministeriet (uden år, a), Lov om Færøernes landsstyes indgåelse af folkeretlige aftaler, 2005, [LBK nr. 579], København. Statsministeriet (uden år, b), https://stm.dk/statsministeriet/rigsfaellesskabet/faeroeerne/ Statsministeriet (uden år, c), https://stm.dk/presse/pressemessages/2025/afgoerelse-fra-6-naevn-anviser-vej-til-faeroesk-medlemskab-af-wto/